SENCSEN ÉS EURÓPA ALKONYA

Donald Trump, Hszi Csin-ping és Vlagyimir Putyin első hármas csúcstalálkozójáról két biztató hír érkezett. A három ország kész több üzemanyagot juttatni a világpiacra, és tárgyalásokat ígért a nukleáris veszély mérsékléséről. Az ukrajnai és az iráni háború lezárásában nem jelentettek be áttörést. Európából nézve mégis van valami nyugtalanító a november 19-i találkozóban. A kontinensünk számára létfontosságú kérdésekben Washington, Peking és Moszkva úgy jutott közös álláspontra, hogy ahhoz egyetlen európai szövetséges véleményét sem kellett kikérniük. (Associated Press)

Forrás: Reuters

A küldöttségeket az Ázsiai és Csendes-óceáni Gazdasági Együttműködés, az APEC éves csúcstalálkozója hozta a kínai Sencsenbe. A Csendes-óceán két partján fekvő 21 gazdaság képviselői azért gyűltek össze november 18–19-én, hogy megkönnyítsék a térségen belüli kereskedelmet. A házigazdák ehhez aligha választhattak volna beszédesebb helyszínt. Sencsenben, a kínai technológiai ipar egyik központjában a vendégek saját szemükkel láthatták, mit jelentett az elmúlt évtizedek gazdasági nyitása. (Associated Press)

A fórumon sikerült több gyakorlati kérdésben is megállapodni. A tagok elfogadták a kereskedelmi ügyintézés digitalizálásának 2030-ig szóló programját, és tízéves tervet hagytak

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

jóvá a térség gazdaságait összekötő közlekedési, üzleti és emberi kapcsolatok erősítésére. A mesterséges intelligenciáról szóló vitának is volt kézzelfogható tétje. A résztvevőket egyebek mellett az foglalkoztatta, hogyan válhat elérhetővé az új technológia olyan kisebb vállalkozások számára is, amelyek saját erőforrásai erre nem futnák. (Voice of Vietnam)

Forrás: Bloomberg

Az éves találkozó egyúttal ritka diplomáciai alkalmat kínált. Az Egyesült Államok, Kína és Oroszország egyaránt tagja az APEC-nek, így eleve mindhárman ugyanabba a városba készültek. Hszi és Putyin már szerdán egyeztetett. A gazdasági fórumon a kínai elnök a szabadkereskedelem mellett érvelt, orosz kollégája a nyugati szankciókat bírálta. Hszi még aznap személyesen fogadta Trumpot a repülőtéren. Csütörtöki megbeszélésükön az amerikai elnök azt mondta neki, hogy Kína és az Egyesült Államok együtt segíthetne véget vetni az ukrajnai háborúnak. Mire hármasban is asztalhoz ültek, a tárgyalások tétje már jóval túlmutatott a csendes-óceáni térségen. (Reuters) (Al Jazeera) (Reuters)

Amiben a három nagyhatalom egyetért

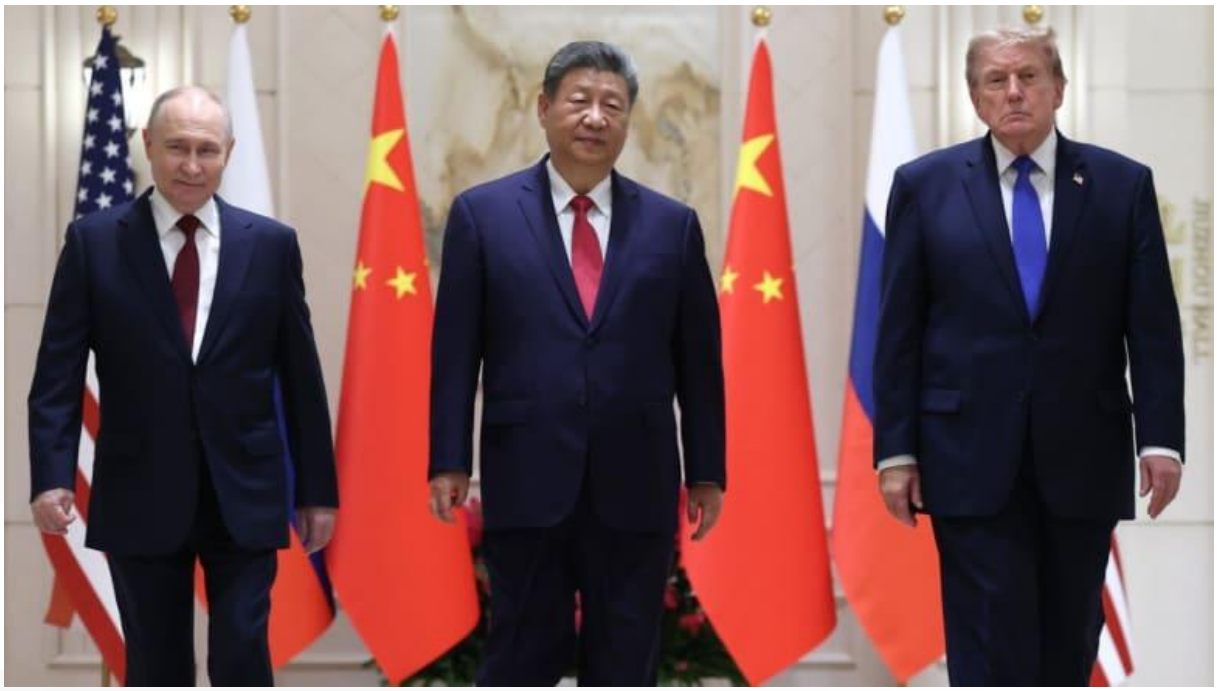
A három elnök az energiaellátás ügyében jutott a legközelebb ahhoz, hogy a találkozónak a mindennapi életben is érezhető eredménye legyen. Közös nyilatkozatukban a finomított kőolajtermékek termelésének és kínálatának növelését helyezték kilátásba. A megfogalmazás azért fontos, mert nyersolajból lehet elegendő a világpiacon akkor is, amikor egyes országokban

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

Isten Haza Család

nehéz gázolajhoz jutni. A fuvarozónak az számít, hogy a finomítóból eljut-e az üzemanyag a benzinkútig, és mennyit kell fizetnie érte. A fuvarköltséget pedig előbb-utóbb az is megérzi a boltban, akinek nincs autója. (Hszinhua)

A vállalás értékét így a következő hónapok szállításai mutatják majd meg. Sencsenben sem mennyiségekről, sem határidőkről nem született megállapodás. Ha viszont tartósan több benzin és gázolaj kerül forgalomba, az enyhítheti az ellátási gondokat, és mérsékelheti az árakat. A drága energiával küzdő európai háztartásoknak és vállalkozásoknak már ez is komoly segítséget jelenthet. (Hszinhua)

Forrás: NBC News

Az atomfegyverek kérdésében távolabbról indultak a felek. Trump már a találkozó előtt a nukleáris arzenálok csökkentését szorgalmazta. A másik két vezető egyelőre két szerényebb vállaláshoz adta a nevét. A három ország tárgyalni fog arról, hogyan csökkenthető a nukleáris összecsapás kockázata, és miként akadályozható meg az atomfegyverek további terjedése. A vezetők közösen is megerősítették, hogy atomháborút nem lehet megnyerni, és nem szabad megvívni. (Yonhap) (Hszinhua)

Egy átfogó egyezménytől mindez még messze van. De gondoljunk arra, milyen kevés idő állhat egy elnök rendelkezésére, ha válság idején arról kap jelentést, hogy a másik fél készültségbe helyezte erőit. Amit az egyik fővárosban elővigyázatosságnak szánnak, azt a másikban támadás

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

előkészületeként értelmezhetik. Ha a most ígért párbeszéd révén ilyen helyzetben gyorsabban tisztázhatják egymás szándékait, már azelőtt biztonságosabbá válhat a világ, hogy akár egyetlen robbanófejet leszerelnének.

A négy pontból álló nyilatkozat másik két eleme a nemzetközi intézményeket érinti. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának három állandó tagja kiállt a világszervezet reformja mellett, bár a változtatások tartalmát nyitva hagyták. A Nemzetközi Büntetőbíróság ügyében pontosabban fogalmaztak. Hangsúlyozták az államok hozzájárulásának és az állami tisztségviselők mentességének jelentőségét, és óvták a nemzetközi bíróságokat attól, hogy visszaéljenek joghatóságukkal. Az ellene kiadott hágai elfogatóparancs miatt Putyinnak ez személyesen is fontos kérdés. Moszkva már azt is eredményként könyvelheti el, hogy ebben az ügyben Trump és Hszi mellé állt. (Hszinhua) (Associated Press)

Európa a tárgyalóasztaltól távol

A nyilatkozatból két ország neve feltűnően hiányzik. Ukrajna szóba került a hármas csúcsot megelőző kétoldalú találkozókon, az iráni háború pedig már tárgyalások előtt az amerikai elnök napirendjén szerepelt. A három vezető végül egyik konfliktusban sem hirdetett meg közös békekezdeményezést. Könnyebb volt megegyezniük arról, hogy mindhárman érdekeltek a kiszámítható energiaellátásban, mint arról, hogy egy háború lezárásáért ki milyen engedményre hajlandó. A sencseni közeledés igazi próbája akkor jön el, amikor ilyen döntéseket kell hozniuk. (Reuters) (CBS News) (Hszinhua)

Európa számára már az is tanulságos, ahogyan az ukrajnai béke kérdése egyáltalán felmerült. Egy csendes-óceáni gazdasági fórumra természetesen nem várt senki uniós küldöttséget. Trump azonban egy Európában dúló háború lezárásához keresett segítséget, amikor Hszihez fordult. Néhány órával később a nukleáris biztonságról és az ENSZ reformjáról is megszületett a közös állásfoglalás. Franciaország és az Egyesült Királyság maga is atomhatalom, ráadásul mindkettőnek állandó helye van a Biztonsági Tanácsban. Sencsenben mégis ugyanúgy a tárgyalóasztalon kívül maradtak, mint az Európai Unió. (Reuters) (Hszinhua)

A jövő évi választások tovább gyengíthetik a jelenlegi európai vezetők alkupozícióját. Franciaország új elnököt választ, Lengyelországban parlamenti választás esedékes. Mind Párizs, mind Varsó külpolitikai irányváltása messze az ország határain túl is éreztetné a hatását.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

Isten Haza Család

Washingtonban, Pekingben és Moszkvában ezért már azt is mérlegelhetik, kivel kell majd tárgyalniuk egy év múlva, és mennyit érnek akkor a mai ígéretek. Innen nézve érthető, ha jobban érdekli őket, milyen Európa van születőben, mint az, hogy mit mond még a régi. (Carnegie Europe)

Ha az elefántok harcolnak, letaposssák a füvet. Ám, ha szeretkeznek, akkor is. A kisebb országoknak ezért minden okuk megvan arra, hogy egyszerre tekintsenek reménnyel és némi aggodalommal a sencseni közeledésre. Az olcsóbb üzemanyagból és a nukleáris veszély mérséklődéséből mi, európaiak is nyerhetünk. Kényelmetlenebb lesz a helyzetünk, ha ugyanennél az asztalnál egyszer olyan alkut kötnek, amelynek az árát nekünk kell megfizetnünk.

Hogy Sencsenben új korszak kezdődött-e a három nagyhatalom viszonyában, azt ma még korai eldönteni. A találkozó történelmi jelentősége Európa felől nézve már világosabb. Lezárult az a korszak, amelyben a kontinens vezetői magától értetődőnek vehették, hogy nélkülük a világrend nagy kérdéseiről tárgyalni sem érdemes. Sencsenben már arról is nélkülük egyeztettek, milyen világban élnek majd maguk az európaiak.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu